

SZERKESZTŐI IRODA

Magyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét
illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Kész évre . . . 16 frt. Negyedévre . . . 4 frt.
Hétre . . . 8 frt. Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy □ centimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok árkedezményben részesülnek. Reclam sora: 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilvtári czikkok:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Samu és Dárdai Sándor.

Az erdélyi részeken lakó választópolgárokat az utóbbi napokban két részre osztotta abban a „nemzeti” szellemében, hogy körükben megjelenjen beszámolójanak sáfárkodásai.

Ily szerencse érte Torda és Nagyvárad városát.

Az előbbi helyen Pap Samu, az utóbbin Dárdai Sándor tartották jó hírnévű választó polgárságot.

Ennek a két beszámolóinak a megalkotása sok tekintetben érdekes következtetésekre nyújt alkalmat.

A Pap Samu beszámoló beszédében az a tartalom nélkül való és belső magán szövegrész — a miket elmondott; Dárdai szónoklatában pedig éppen az az értékes, a miket elhallgatott.

A tordaiak tehát egy elmondott beszédet nem váltak okosabbakká, mint a minők voltak; a nagyenyediek pedig egy elhallgatott beszédet személyesítették meg azt a tanulságot, hogy a legbölcsőbb ember, a ki legjobban elhallgatni tudja a maga okosságát.

Pap Samu és Dárdai által elmondott beszámoló beszédük azonban összehasonlítást nélkül is elég tanulságos arra, hogy oly körökben is megismerjük, a melyekben a két fő politikai nézeteivel nem értenek egyet.

Pap Samuról tudva van, hogy mesterségére nézve orvos, a kinek fő feladata volna az ember testi bajainak megszüntetése. E helyett a legutóbbi választások alkalmával betekintett Torda városába és ott néhány pillanattal győzelmet vásárolt meg a függetlenségi párt jelöltje felett.

A drága pénzen szerzett mandátum birtokában egyszer csak beállított a Sándor-utcai palotába — a hol tulajdonképpen a törvényeket csinálják — azon vette észre, hogy ő külső objectum törvényhozónak, mint a milyen orvosnak.

És kezdte beleélni magát abba a gondolatba, hogy reá, mint törvényhozóra nagyobb feladatok várakoznak, mint a mennyi hasznát vehetné az emberiség neki, mint orvosnak.

Aztán meg azt is látta, hogy rossz orvos sokkal több van, mint jó törvényhozó; mért ne szaporítaná ő in-

kább a kevés jók, mint a sok rosszak számát?

És e feltevésében kezdett úgy viselkedni, hol benn a parlament ülés termében, mint a folyósókon és buffetben, hogy ő pályát tévesztett — mikor orvosá képezte magát, — mert ő törvényhozónak és politikusként születte voltaképp.

Ezt akarta most is dokumentálni tordai választói előtt.

Hogy minő módon iparkodott választóinak ilyenmő hiedelmébe magát belefészkélni — azt a beszámoló beszédjéből megérthetjük.

Lássuk tehát Pap Sámuel politikai okoskodásait:

Beszédje elején természetesen — örömet fejezte ki, hogy tordai „barátai” között megjelenhetik, s nem is várva be, hogy a választói is kifejezhessék a felett való örömeiket, hogy képviselőjüket színről-színre láthatják, rögtön kiterítette a közigazgatási javaslat hulláját a bonczasztalra és elkezdte — bonczolni.

E közben konstatálta, hogy a választóit ugyan a vármegyei közigazgatási rend, tehát a municipálistus hűveinek ismeri, de hát arra ő nem hederit, mert ő meg az államosítást tartja egyedül üdvözítőnek, s mint, hogy a választóknak a szerint kell tánczolniok a miképen a képviselőjük fűtül — ez meg a nótáját Szapárytól tanulja — ergő az a helyes közigazgatási politika a mit Szapáry kifundált és a mit Pap Samu jónak tart és a mit a választói perhorreskálnak.

Hogy milyen jónak tartja ezt a közigazgatási politikát, elég csak arra utalnunk, hogy a Szapáry-féle közigazgatási javaslat bukását egyenesen a parlament erkölcsi vereségének mondja.

És mert, ezt a bukást az ellenzéki pártok állásfoglalása idézte fel — tehát az ellenzéki pártokat és illetőleg a függetlenségi pártot teszi felelőssé ezért a vereséget.

A Pap Samu politikai elmélete szerint tehát, a midőn a függetlenségi párt arra törekedett, hogy a nemzeti érdekekre nézve káros és veszedelmes törvényjavaslatot megbuktasson — kómpromittálta a parlamentárizmust.

E szerint tehát mindazok, a kik a nemzeti érdekek és közszabadsági

jogok védelmében a legmesszebb menő és a legönzetlenebb elszántsággal támadnak meg egy alpjában rossz és veszedelmes törvénytervezetet — azok voltaképpen a parlamentárizmust s annak tekintélyét ássák alá?

Már most csak arra vagyunk kíváncsiak: mit mondanak erre a tordai választók, kik maguk is rossznak és veszedelmesnek itélik azt a törvényjavaslatot, a melynek bukásáért Pap Samut nagyobb aggodalom és honfű szálja meg, mint ama tény miatt, hogy a választói vele nem értenek egyet — tehát képviselőjük — nem az ő, hanem egy általuk veszedelmesnek ismert érdeket képvisel.

Azt mondja még beszéde egyik tételében, hogy az ellenzéknek — ha látja, hogy a kormány és a többség szilárd elhatározással akar valamit keresztül vinni: ezt nem szabad meggátolnia.

No ennek a politikai logikának sem nagyon gratulálhatnak a tordai választók.

Ebben ugyanis nem kevesebb, mint az van kimondva, hogy az ellenzék a parlamentben, csak annak mondhat ellent, a mit a kormány és többség nem szilárd elhatározással akar keresztül vinni, tehát a mit a kormány nem akar — az ellenzéknek azt kell akarnia.

Tessék a tordai választóknak már most a Pap Samu legújabb keletű politikai elmélete felett eltűnődni, és levonni belőle a konzekvenciákat a jövő választásra.

Pap Samu a további bonczolgatás nyomán még arra a tapasztalatára is jut, hogy a klotür alkalmazása helyén való a magyar parlament ellenzékiével szemben, mert, ha a kormány nem gondoskodik korrektívumokról — elfajul a parlamentárizmus.

Ez elmélet szerint tehát az a helyes és egészséges parlamentárizmus, a mely mellett az ellenzék a klotürrel elhallgatható.

Ezt is jól jegyezzék meg maguknak Pap Samu választói — akik tudunk szerint — ennek az elméletnek sem hívei, s gondolkoznak a felett, hogy ebben a tételben is egyetértenek e képviselőjükkel?

Beszéde végén még azt is kijelenti, hogy ha felbomlik is a pénzügyi egyensúly, ő a katonai többletkiadásokat megszavazza.

Nó ezt különösen is vegyék szívkre a tordai választók, hogy mikor az adóprés elkezd működését, lássák meg Pap Samu politikai bölcsességének gyakorlati eredményeit a közterhek felnövekedésében.

Ezzel végeztünk volna a tordaiak képviselőjének beszámolójával.

Dárdai Sándor már okosabb dolgot végzett, mert ő ha érzi is azokat, a miket Pap Samu elmondott, de legálább elhallgatja. Szerényességéből, politikai eszélyességéből — vagy bátortalanságából tette, azt nem tudjuk, elég, hogy hallgatott, s a miket mondott, azt is olyképen tette, hogy abból a választói semmit se értsenek.

Dárdairól beszéde után a választói csak annyit tudhatnak, hogy a közigazgatási reformjavaslat megfordult a parlamentasztalán, s onnan szerencsésen lefordult, de hogy ez jól vagy rosszul történt, arról Dárdai hallgatott — és mert valamit még is csak kell tudniok a választóknak is — hát e helyen mi utalunk arra a beszédre, melyet Dárdai a parlamentben — ezenül fog elmondani.

Akkor aztán az enyedi választók és tán mi is megtudjuk, hogy a Dárdai nézeteit miképen mérjük meg a — Pap Samu politikai bölcsességével.

Politikai hírek.

A trónöröklés kérdése. Hir szerint még ez év végén, vagy a jövő év elején fog a trónöröklés, ő felsége közvetlen utódjának alkotmányos kijelölése és kihirdetése megtörténni. E nevezetes állam aktusra már minden előkészület megtörtént, nevezetesen Szilágyi és Schönborn igazságügyminiszterek legutóbb Bécsben minden szükséges állami okmányt kidolgoztak, „Károly Lajos fhg. lemondani első szülött fia, Ferencz Ferdinánd fhg. javára az őt megillető közvetlen öröklés jogáról.

Tisza Kálmán választói között. Nagy hírrel fogadták tegnap N.-Váradon az egykori miniszterelnököt, kitől az alkalmommal nagy politikai nyilatkozatokat vártak. Tisza azonban úgy látszik, nem látta elérkezettnek az időt még arra, hogy politikai terveivel előljön. A kormány jelenlegi válságos helyzetében nem látta tanácsosnak nyilatkozni sem jobbra sem balra, mert hát ki tudja, mit rejt már a közeljövő magában.

Kochmeister lemondása.

A bpesti kereskedelmi és iparkamara összes ülése.

Budapest, szept. 28.

Zajos ülése volt ma a budapesti kereskedelmi és iparkamarának. Báró Kochmeister Frigyes lemondási levele és ezzel kapcsolatban a kamara titkára, Steinacker Ödön és Réthy Dezso között fölerült ügy tárgyalása adott okot a zajos jelenetekre. Az összes ülésen, a melyen igen számosan vettek részt, a kamara alelnöke, Ráth Károly elnökölt.

A nyilvános ülést zárt ülés előzte meg, a melyen a kamarai tagoknak a báró lemondó levelét hozták előző tudomására. Előző napirend érdemleges tárgyalása előtt megteszi a szokásos elnöki előterjesztéseket, a mely után ráter ama sajnálatos eseményre, a mely a közvéleményt heteken át foglalkoztatta és a mely kapcsolatban van báró Kochmeister, a kamara elnökének személyével. Ebben az ügyben báró Kochmeister levelet intézett hozzá, mint a kamara alelnökéhez, a mely a következőképen hangzik:

„Az 1850-ik év óta, mint a budapesti kereskedelmi és iparkamarának tagja és 1859 óta mint annak elnöke működvén, mindenkor törekedtem a kamarának közhasznú és hazafias irányú működéséért tisztelemmel kifolyólag, tehetséghöz képest elősegíteni és a kamara tagjainak irányomban állandóan nyilvánult bizalma talán feljogosít ama feltevésre, hogy e hosszú időszak alatt ebbeli működésem némi tényezője lehetett ama haladásnak, melyet kereskedelmünk és iparunk terén felmutathatunk.

A legújabb időben azonban személyemet illetőleg oly incidens fordult elő, mely a kamara működésével, illetőleg az én ottani hatáskörömmel nincs ugyan semmi összefüggésben, de ennek dacára is egyes kamarai tagok részéről esetleg eltérő megítélés találhatna. Mivel pedig nem akarom, hogy a kamara keblében mindenkor uralkodott teljes egyetértés e miatt akár csak egy pillanatra is megzavarassék, kérem a kamara tudomására hozni, hogy elnöki tisztemről és a kamarai tagságról ezennel lemondok és egyúttal mely köszönetemet fejezem ki a kamara részéről irányomban tanúsított jóindulatért és hathatós támogatásért.”

A levél felolvassása után Madary Gábor szólalt fel és indítványozta, hogy a lemondás örömdetes tudomásul vessék. (Nagy zaj. Ellenmondások.)

Weisz Berthold a levélnek csak ama passzusára reflektált, a mely szerint báró Kochmeister több mint három évtizeden keresztül vezette a kamara ügyeit.

Indítványozza, hogy mondja ki a kamara, miszerint az elnöknek a körtlmények által okozott visszalépését sajnálatlalt veszi tudomásul. (Nagy zaj. Helyeslések. Többen felugranak helyeikről és zajosan tiltakoznak az indítvány elfogadása ellen.)

Madary Gábor azért szólal fel, hogy előbbi kijelentését indokolja. (Halljuk! Hall-

AZ „ELLENZÉK TÁRCZÁJA”.

1891. október 1

Uti táskából.

Írta: ENDRÓDI SÁNDOR.

XVI.

Hajóroncsok a parton.

Sylt partjai gyönyörűek a maguk nemében. A keskeny, szalagos sziget egész hosszán szembenézi a nyugatot, az Oczeant. Puhá, omlós homokon métföldeket lehet itt gyalogni teljes egyedüliségben. A nem előtt elnyulnak a vizek szavata, föltötte hullámognak a felhők, a lég e szűrt, alakatlan leányai, ködverekkel merítik a vizet a tengerből, hogy újra a tengerbe trissák. Szomorú, haszontalan, unalmas foglalkozás!

A partokon, kagylótörmelék, vöröses-akéta gubós tengeri növények szeszszikkadnak; a Norvégiaiból idehordott kőgátakon szétfűtött mohák, apró csiga-bigák. A Dúnék kavicsosú füvei szomorúan hajlonganak. A nyugati ég sötét, északról vad szél süvöl, a dagály emelkedik.

Bolyongok föl-alá a hullámverés vonalán. A rohanó, dörgő víz ki-kitért utamból. A roppant sárgás tenger egy szökéssel lelpi e lapos part vékony szalagját, mely nem látszik képesnek, hogy egy perczig is álljon. A szél ordít és bömbölni kezd, a dagály sikoltanak.

Lelkem is háborog mint a tenger. Am az óceán vad mozgása és hullámozása egy

egyszerű rezgő hur törvényét követi s meg vagyok arról győződve, hogy az én vívódásaim fölött is nyugodtan és méltóságosan trónol az örök törvények szelleme, mint süvöltő szélvészék fölött a csillagos ég.

Mégis érzem a végtelenség nyomását; a buskomoly gondolatoktól nem tudok menekülni.

Itt-ott hajóroncsok titkóznak szemembe, melyeket a tenger kidobált. Egy darab köthéagsó, egy vitolarud, két evező vízi mohával benőve, tört árbooz-darab, félig petrifikált hajócsigák, csónakdeszkák — szélszörva hevernek a partokon s ha beszélni tudnának, ki tudja: mily zord történeteket hallanék. Rémes katasztrófák néma tanubizonyosságai, mindörökké hallgatag okmányok, de annál jobban izgatják a körülöttük bolyongó vándor képzelődését.

Főlizgatott képzeletem benépesítette a sötétséget s a víz zajló sivatagából egymás után merültek föl emlékeim sápadt alakjai. Utgy rémlett: ott fekszem magam is hajótöröttként a tengerparton s a kiözlő dagály hulláma elfeledett álmok roncsait vagdalja hozzám, tönkrement remények, elhalt szerelem ravatal-darabjait s hogy ne lássam minden veszteségemet: bele kell rejtenem arcomat a nyirkos, a pusztá fővénybe . . .

„Hon a Montalanoknak.”

Ez a felirat áll egy kis négyzetes temető kapuján, mely Westerland déli részén, a sápadt Dúnék mögött vonja meg magát, és hova a Sylt partjaira kivetett hajótöröttet temetik. A kis temető csak 1855 óta létezik. Azelőtt a parton talált tetemeiket minden

szertartás nélkül a partok homokgödreibe dobálták a tulajdonképpen a szél volt, mely eltemette őket, befödve kagylótörmelékkel és homokréteggel a könnyedén türegett sirt. Az a balhít uralkodott s szigeten, hogy a kit a tenger kilök magából, azt nem szabad úgy eltemetni mint más jóra való keresztényt. Midőn azonban Sylt keresett tengeri fürdővé kezdett fejlődni, az előjáróság egy-két humánusabb gondolkozó embere nagy ügygyel-bajjal keresztül hajtotta egy rendes temető tervét a bennlakók balhitével szemben.

S kijelölték a szerencsétlenek számára ezt a 30-40 négyzetöglönyi tért a sziget kakukvirágos, ériakkal borított fensikjén, Westerland mellett. Most ha a partokon egy-egy holttestet találunk, nem bánnak vele többé embertelentül. Felviszik a parti kapitányság-épületébe, megmossák s tisztes személyléirását bevezetik a jegyzőkönyvbe, megjelölve a napot, melyen rábukkantak s a sir számát, hová elhelyezik. Azután eltemetik illendően. A szigetlakók egy része — a nélkül, hogy csak sejtene is: kit kísér — kikíséri a fekete koporsót, egyszerű, szivből fakadó bocsudalt énekel a sir felett, a pap pedig megszenteli, megáldja a viharok által idezsort ismeretlen hamvakat.

Körülbelül ötvenen nyugsznak itt. Sirjaikat fakó fejfák jelölik, melyen nem áll semmi név, csak a partravetődés dátuma. Az utolsó dátum: 1889 június. Békésebb, idyltolsabb helyen nem is pihenhetnének e veszből, viharból idevetődött emberek. A fürdőközönség tömegesen keresi föl álmaik csöndes zugát s naponként friss koszorúkkal dí-

sziti föl az egyszerű sírkerezteteket. A Dúnék mögött zajló tenger pedig dalt zug álmaikhoz.

Néhány év előtt egy költő-királyné járt itt, Carmen Sylva, a ki az elköltözötték özvegyeire és árváira emlékezve, szép gránit-emlékkel jelöltette meg e helyet s a márványlapra a következő sorokat vésette:

„A zord idek süvöltő árjától
Távol partokra sodrott nép vagyunk,
Balsors hulláma vert ki minket
E helyre, hol nyugodtan alhatunk.
Az apai ház soha sincsen messze,
Bármilyen forgandó a lét;
Utmutatónk: a Golgotha keresztje,
Hazánk az — ég!

Milyen szépen megvannak egymás mellett ezek a halottak! Hányféle vallás, hányféle nemzetiség ezen a kis helyen, s a halálban, hogy elsimul mindaz az ellentét, mely az életben annyi kesért harcz, dulakodás, gyűlölet szülője. A halottak csöndesen egymás mellé simulnak és csak — szeretni tudnak.

A bün gyümölcsei.

ANGOL REGÉNY.

A DÓRA szerzőjétől.

Az „Ellenzék” számára fordította: Amice.

I.

Egy vad pusztá mocsáros földterület, óriási komor sztrike sziklákkal behitve, felleges ég, egyetlen egy sötét bíbor színű vonallal lent a távoli nyugati láthatáron.

Ez a kietlen tájkép terült el Stedfast Pál előtt, a mint utitáskájával kezében, a falu meredek utcáján feléle ment; a szét-

szórt házak és boltok imitt amott gyéren voltak világítva, — fentebb solid köből épült uri lakások voltak, még feljebb egy pár vas kapu. Ez a kapu vitt a mohával benőtt ősi Stoninfell épülethez. — A falu e háztól vette nevét.

A kavicsos bejárat fenyőfákkal volt szegélyezve. Az ágak között nyögő szél belevegylt az utas jobb keze felől levő sziklák között zugó vizes morajjához. — E komor jelenetre az ifjú szíve önkénytelenül elfogódott, de azért bátran ment felfelé, egész addig míg a régi ház homlokzatát meglátta.

A hosszú három emeletes ház, mint méltó teremtménye annak a tájnak melyben állott, mogorván és sótélen emelkedett fel előtte. — A négyzetöglü köoszlopok ablakokat, a kupos fedelet, s a borostyánnal benőtt bástyákat, az elhaló világosságban homályosan bár, — de kivehetta. — Két egyszerű kölépcső vezetett a romlódozásnak indult parkányu terrassra, hol a vészakban tengeri cikk-szár diszlott, a terrass közepén egy teljes virágzásban levő — fehér és piros clemáttal befutott oszlopok csarnok állott, melyről látszott, hogy későbbben épült mint a ház.

A félhomályban olyan mogorva, baljós-latu színben tűnt fel az egész a Pál szemében.

A vizeses zugása valamelyik vizisten haragos kihívásának látszott lenni, amint ragyogó ezüst ruhájában felemelkedve, a ház felett menydörögve elvonult. A szeretetteljes gondolkodás nyoma nem látszott sehol. Moha és burján nőtt be mindent. Volt egy üres szökőkút, tres a vízbűség dacára egy rozoga hid, a megáradt patak felett, egy napóra páfrány a nagylevelű rózsák között egészen általuk benőve s félig eltemetve, s e rózsák édes illatát a szél feléje vitte.

Amint az ifjú a csengőtűt meghúzta

juki) Elismeri azt, hogy báró Kochmeister tényleg 32 éven keresztül volt elnöke a kereskedelmi kamarának, de hogy ez idő alatt mennyire felelt meg a magyar hazafi követelményeknek, arra nézve utal a felfolyt hetek eseményeire. (Igaz! Ugy van!) És a működésének eredményét illeti, ő semmi olyasról nem tud, a mi az ő közreműködése folytán hazai kereskedelmünket előbbre vitte volna. (Igaz: Ugy van!) Eppen báró Kochmeister elnöksége alatt burjánzott fel a magyar kereskedők között a kamarában a kamarában is a német kultusz. (Helyeslés.) Végül szavait így fejezte be: Egy sajnálatos hibát követett el báró Kochmeister amelyet meg nem bocsáthat neki egyetlen egy magyar ember se, mert az nagyobb bűn az apagyilkosság. (Elénk helyeslés.) Ha bármily nagy hibát követett volna el, azt megbocsátottuk volna neki de azt, hogy a magyar királyt kerülve, a császárhoz intézet, az ismeretes német-színház ügyében folyamodványt aláírta soha meg nem bocsáthatjuk. Nem helyeslem Weisz Berthold ur nézetét, hanem ragaszkodom ama indítványomhoz, hogy a lemondás vétessék örövendes tudomásul. (Nagy zaj. Ellenmondások.)

Ráth Károly elnök rövid hozzászólása után szavazás alá bocsátják a kérdést. A szavazás felállás útján történik. Tizenkét kamarai tag Madary Gábor indítványát, vagyis az örövendes tudomásul vételt fogadja el. A nagy többség Weisz Berthold indítványát teszi a magáévá, a mely szerint a kamara elismeréssel adozik báró Kochmeister eddigi kifejtett munkássága iránt és lemondását sajnálattal veszi tudomásul.

A kamara ezután Lánzy Leó és Luczenbacher Pál indítványára elhatározza, hogy a megüresült elnöki állás betöltése ügyében a kereskedelmi és iparosztályok kebeléből egy tisztu vegyes bizottságot küld ki, ama megbízással, hogy a legközelebbi teljes ülésben tegyenek az elnök személyét illetőleg konkrét javaslatot.

Elénk eszmecsere keletkezett ezután Réthy Dezső, a kamara leköszönt tisztviselőjének ismeretes ügyében. Ráth Károly elnök ismertetett ezt az ügyet és ezzel kapcsolatban Réthy Dezsőnek a lapokból ismeretes levelet, a melyben az állásáról való lemondást jelenti ki.

Vizsgálat tárgyává tette a bizottság a levélben foglalt többi védakat is és megállapította, hogy azok egyike sem felel meg a valószínűség és nem szolgáltat alapot bármely irányban a további eljárásra. Ez alaptalan vádakkal és gyanúsításokkal a nevezett tisztviselő megsejtette a kamarának tartozó hűséget és tiszteletet s ezzel a fegyelmi szabályok 35 §-a ellen vétett. E súlyos fegyelmi vétségek miatt a bizottság egyhangúlag indítványozza, hogy a kamara jelents ki, hogy Réthy Dezső fogalmazónak lemondását tudomásul nem veszi, hanem a nevezett tisztviselőt a fegyelmi szabályok 35 §-a értelmében fegyelmi uton állásától elmozdítja.

A fegyelmi bizottság indítványának ismertetése után Madary Gábor emelt szót és indítványozza, hogy tekintettel a személyes ügyre Steinacker Ödön ur a kamara titkára távozzék addig az időtartamig, amíg a kamara az ügyben határoz.

Steinacker Ödön kéri a kamarát, hogy engedjék meg neki, hogy jelen lehessen a tanácskozáson.

A kamara többsége megengedi, hogy Steinacker a tanácskozáson jelen lehessen.

Madary Gábor ezután hosszabb beszédben foglalkozik a titkárral szemben emelt vádakkal, a melyeket nagy részben beigazoltaknak talál. A fegyelmi bizottság jelentését nem veszi tudomásul és indítványát nem fogadja el, hanem a maga részéről kéri a kamarát, hogy küldjön ki egy bizottságot, a mely a titkár ellen emelt vádakot megvizsgálja és megfordult a körülnézett. Mind az, amit a fenyegető keresztül láthatott, egy pár gyengén pislogó lámpa fényen kívül, köd volt a távolban és lapos föld. Amint nézett, egyszerre nagy fény áradt körülre a terrassra. Gyorsan megfordult, hogy a hirtelen kivilágításnak az okát megtudja, s látta, hogy a pár pilanattal előbb oly sötét ablakok belülről mind ki lettek világítva.

Sok vendégük lehet gondola az ifjú magában. Azt hiszem, hogy azok nem avatkoznak az én dolgomba, s legalább a vad magányban lesz egy kis élet.

Az ajtót hirtelen nyitották ki, és Stedfast ur az előszobába lépett. Az ajtót kinyitó őshajú öreg szolgáló kíváncsian nézett végig a Pál magas férfias termetű, barna borított arcán, esernyőjén és utitáskáján.

Gyanakodó tekintettel eleinte bosszantotta Pált, míg később felfedezte, hogy ez a rendes arckifejezése, és semmi rossz szándéka nincsen mellette.

Stedfast urhoz van szerencsém? kérde miután Stedfast ur már háromszor mondta meg a nevét, minden ismétlést erősebb hangsúllyal követve. Oh igen uram, asszonyom várta önt.

Erre kérem az urat.

Pál az előszoba tulsó végére kísérté, a egy ajtóról végig néhány lépcsőn lemenve, egy alacsony íves ajtó előtt megállottak melyet az öreg szolgáló kinyitott, s a vendéget lassu szabályos hangon jelentette be.

Pál egy fényfényes buteróztól kis négy-

tegyen jelentést a kamarának és csak akkor határozzon az összes ülés Réthy Dezső ügyében. (Elénk helyeslés. Nagy zaj és ellenmondások.)

Weisz Berthold nézete szerint ez az ügy tisztán személyes kérdés, a mely a tegnapi napon párbaj által nyert befejezést.

A kamara ezután Bán János, Fritz másodtitkár, Herczeg Ignác és Mudrony Soma rövid, inkább a kérdés alaki oldalát érintő felszólalásai után Weisz Berthold indítványát fogadta el, a mennyiben kimondotta, hogy Réthy Dezső fogalmazó eljárása, a kamarával szemben rosszatlatik különben pedig lemondása tudomásul vétetik.

Ezzel a kínos ügy befejezést nyert és áttérhetett a kamara a napirend többi tárgyaira.

A jövő háboru színtere.

A „M. H.” egy magas állású katonatisztől igen érdekes cikket hozott a napokban, melyben be volt mutatva az ellenséges hadak ereje a támadás valószínű irányja.

Az újabb megjelent nagyrészt cikkben a stratégiai előnyöket és hátrányokat, s az eddig elkövetett hibákat tárgyalja a cikkíró magas nézőpontból és sok szakértelemmel.

Cikkíró szerint Oroszországnak egyetlen, de annál nyomatókosabb hátránya az, hogy óriási birodalma belsőjeből kénytelen sereget kiegészíteni és élemezni. Ez a hátrány felér egy fél csataszerkezéssel. Kötelességgé teszi, hogy a háboru kitörése után rögtön és minden áron nyílt csatára kényszerítse seregünket. Részint azért, hogy egy csapással véget vessen a háborúnak, részint pedig, ha ezt a célját csak félig érné el, hogy az ellenség területén szerezzék meg élelmet. Ha a csatát el találja veszíteni, akkor sem veszíti sokat. Ugy, a hogy, visszavonul. Követni csak nehezen lehet, mert az őt üző ellenséget is megakadályozzák a győzelem gyors kibaszolásában az élelmezési nehézségek, a sajtóságos terepviszonyok s nagy mértékben az égjai is.

Ha Oroszország az első győzedelmes csata után Brinnön át venné útját Bécsnek, akkor első sorban arról kell gondoskodnia, hogy a német seregeket másutt kösse le. Ha ez sikerül neki, akkor elkerülheti Krakót, ha pedig nem sikerül, akkor okvetlenül Krakóra kell magát vitetnie, hogy birtokába jusson a krakói-prerau-bécsi és a krakói-csá-pojszón-bécsi vasuti vonalnak. E két vonal nélkül nem mehet Brinn felé s Krakó birtoka nélkül ez esetben veszélyeztetni visszavonulását és elzárja maga mögött a tartalépcsapatokat. Megkísérletet ugyan a vár közelében egy erős védő állásban serege egy részét hátrahagyni, de ez által elcsúsztatja a csatát, melyet ez irány választása alkalmával maga ele tűzött, t. i. hogy a háboru minél előbb fejezzék be. Együttal megosztotta támadó erejét, ez azonban csak is oly nagy mértékben nyom a latban, a mily kisebb vagy nagyobb mértékben tudta az osztrák-magyar sereget vagy annak egy részét Krakónál lekötni s a további műveletektől elzárni. Sokkal nagyobb veszély fenyegeti őt jobb szárnyán a VIII. hadtest részéről, mely az V. (Pojszón) hadtesttel egyetértőleg, jobb és bal szárnyától elvá-

hatolva, Pál mélyen meg hajtotta magát a feléje nyújtott kis sovány kéz felett.

Stedfast ur, ön elkésett! mondá a nő, rendkívül halk suttogó hangon. Geráld fent akart maradni, hogy őnt lássa, de énjobbannak gondoltam, ha a rendes órájában, lenyugszik, ő oly sok nyugvást kíván!

— Azt hiszem, hogy a vonat egy órát késétt válaszolá Pál, ki a lady Stonin kéz mozdulának engedelmességre helyet foglalt, s csudálkozott, hogy ha a ház tele vendégekkel, a nagyon gyengének látszó házi asszony miért van egyedül.

— Sajnálom, mondá Pál, hogy növénydekem nem erős.

— Ah, nem! — s az anyja vékony arcán az aggodalom árnyéka vonult végig. — Stedfast ur, önnek nagyon kíméletesen szeliden kell vele bánni: inkább legyen a fiam buta mint, hogy egészséget egészen elveszítse.

— Osztozom a véleményében, — mondá mosolyogva az ifjú: de reménylünk, hogy sem az egyik sem a másik nem lesz a sorsa.

— Nemde a tudományt vonzóvá teszi előtte? — folytató Lady Stonin még mindig aggályosan, és igyekszik benne a fiatalok rendes foglalatosságai és mulatságai iránt érdeklődést ébresztetni? — Ó különös rendkívül ideges vállalkozás, mint minden Stonin, — itt egy mély sóhaj szukította fálbe beszédét, — az ilyen természetekkel nagyon nehéz bánni.

— Igaz mondá Pál fokozódó érdeklődéssel azon ifjú iránt, ki mellé mint nevelő lett fel szolítva. — En mindent megteszek a mi tőlem telik, s szerencsés eredményt reménylek.

Lady Stonin épen válaszolni akart, midőn az ajtó megnyílt, — egy leány lépett be, kinek selyem ruhája suhogott utánna. Isteni szép volt, sugar, termetű mint egy

hatja. Ha azonban sikerül neki a VIII. hadtestet Csehországba és az V. hadtestet Bécs felé visszavetni, akkor nyitva előtte az ut Bécisig, melynek védelmére legfeljebb négy hadtest és a landwehr áll rendelkezésre.

Az akadályok ezen az uton csekélyek, de maga az ut nagyon kényes természetű. Csak is egy kalandor mer rája lépni s éppen ezért Oroszország valószínűleg ezt a támadó irányt fogja is követni. Daczára annak, hogy tudja, mikép ha ezen az uton egyetlen titkózetet veszít el, akkor elveszítheti tiz nagy csatának minden előnyét. Egészen más volna az, ha Krakót ostrommal bevehetné. Akkor óriási csatákat nyerne anélkül, hogy állása gyöngülne. De arra, hogy Krakót ostrom alá fogja legalább 300,000 emberre volna szükség a harcster ezen egyetlen pontján s ismét csak kiténné magát annak, hogy vagy elzárják a visszavonulástól, vagy pedig, hogy serege éhen vesz. Ezen a legrövidebb uton csak úgy juthat Bécsbe, ha a képzelt leg-nagyobb gyorsasággal hatol át rajta, mielőtt még hátában és mindkét szárnyán megtámadhatják.

A második támadó vonal a hosszabbik. A mellett több rajta az akadály, de meg van rajta az orosz seregek az a két nagy előnye, hogy nem lehet Oroszországtól elvágni s hogy akár két évig is elláthatja magát élellemmel, egy másik előny az is, hogy az osztrák-magyar hadsereg kénytelen vagy a nyílt csatát elfogadni, vagy Galiciát kardesapás nélkül feladva, Krakóba és Przemyslbe vonulni vissza.

Ha Oroszország vesztere dől el a csata akkor kénytelen visszavonulni saját országába ha javára dől el, akkor visszaveti az osztrák magyar sereget Krakóba. Oroszország előtt akkor nyitva áll az ut a Kárpátokig s ha ezeken át fog hatolni Magyarországra, Galicia birtoka abba a helyzetbe hozta, hogy hadseregét a helyszínen láthatja el élellemmel nyugodtan várhatja az Oroszország belsejéből érkező kiegészítő csapatokat. Ezek nélkül azonban egy lépést sem tehet Krakón túl előre. Ekkor azonban, ha akája, megtámadja Krakót ha nem akarja Krakó és Przemysl közt a Kárpátok felé közeledik és a Vágvolgyon át behatol Magyarországra. Innét azután Bécsnek is, Budapestnek is indulhat, vagy mind a két fővárosnak egyszerre. Ha utközben megverik van ideje a segélycsapatokra várni.

Budapestet, ha az orosz csapatok egyszer átlépték a Kárpátok gerincét, semmi nemű erő nem védi. De nem védi egész Magyarországot sem. S tekintettel arra, hogy Magyarország sokkal nagyobb mértékben alkalmas arra, hogy egy képzett hadsereget eltarson, mint Ausztria, valószínű, hogy az orosz sereg Budapestet át fog Bécsnek menni. Ha az orosz seregek egyszer a Kárpátok innenső lejtőjén vannak, akkor már csak nyílt csatában lehet megvárakoztatni. Igaz ugyan, hogy ettől az eshetőségtől még nagyon messze állunk. De mégis megvan a lehetőség a szerencsétlen háboru esetében Galicia után Magyarországra lesz a győző tartaléka. A nélkül, hogy egyetlen vár, mint például a krakói vagy a przemysli, védelmükre kelne.

Hogy az osztrák-magyar fővezérlet nem szándékozik Galiciát poton áron feladni,

azt már az a körülmény is bizonyítja, hogy itt építették a birodalom két leghatalmasabb várát, Krakót és Przemyslt, s hogy az összes haderő egy ötöd része itt van összpontosítva. (Bécsben három hadtest — 42,000 ember).

Sőt több mint valószínű, hogy a mi segregünk fog támadni. Még pedig Orosz-Lengyelország és a keleti kormányzóság felé megakadályozandó, hogy a Rokitno-mocsarak által külön választott orosz hadtestek akár Varsónál, akár Kievnél egyesülhessenek. Ha ez sikerül, akkor Varsó felé történik a további felvonás, melyet a későbbi műveletek kiindulási pontjáig kell tenni. Itt be kell várni a tartalékot s csak ennek a megérkezése után lehet a további operációkat, az adott körülményekhez képest, Kievet és ezentul Moszkva felé folytatni.

Mindenesetre előbb el kell foglalni a Rokitno-mocsarak által veszélyeztetett egyetlens védelmére épült erőd-háromszögöt, Luczkót, Rovnót és Dubnót, a melyeknek birtoka nélkül Oroszország belseje felé semminemű műveletről szó sem lehet. Hogy pedig ez a vár-háromszög a kellő hátrvéd és műveleti alap nélkül elfoglalható legyen, abban hadseregünk legtekintélyeseb vezérkari főnökei kivétel nélkül kételkednek.

Csakis abban az esetben lehet elfoglalni — ha elkerüljük. Ezt pedig csak is úgy érhetjük el, ha sikerül az orosz hadtesteket egyenként visszavetnünk, vagy legalább feltartóztatni.

Ezzel az akcióval egyidejűleg a német sereg Pétervárra felé veszi útját.

Ha az osztrák-magyar seregek nem sikerül az orosz hadtestek egyesülését megakadályozni akkor visszakell vonulnia Galiciába még pedig mielőtt a kiev-kasatini uton visszavonulásától elzárják s arra kell szorítkoznia, hogy megakadályozza az orosz seregeknek Bécs, illetőleg Magyarország ellen való útját. S tekintettel arra az óriási erőre, melylyel Oroszország támadni fog, valószínűleg mind a két támadó irányt felfogja használni.

A támadó fellépéssel, még ha sikertelen is maradna, minden esetre annyit nyert szeregünk, hogy nem ő tette ki magát az első valószínűleg leghatalmasabb lökésének, s hogy elegendő ideje lesz oly hadsereget gyűjteni, a mely számában is felér az orosz hadsereggel.

Molnár György.

Molnár György, a magyar színpadnak egyik legkitűnőbb, leghivatottabb művésze, aki azonban a legutóbbi években önmagával, társával, sőt jórészt a közönséggel is megvalósított, mint őszinte mély részvétellel értesztünk, tegnap meghalt. Halálát betegeskedés előzte meg, mely már régebbi idő óta gyötörte. De csak egy-két napja, hogy ágyba döntötte. De szellemileg, művészileg nem számított már a szerencsétlen több év óta. Pedig alig egy-két évtizede, büszkesége volt a színpadnak, hatalmas vonzó ereje a Nemzeti-színháznak, amelyben mint tragikus hős valószínűleg nagyszerű alakításokat is nyújtott. Az ő III. Richárdja, Lear király, általában Shakspeare alakjai feledhetlenek maradnak mindazok előtt, akik valaha látták.

Most ott fekszik szegényes hónapos szobáskájában kiterítve, a magyar színpad kiálló tragikái művésze, kinek élete is tragikum volt s ki tegnap tért a küzdelem életpályája után annyira megérdemelt nyugalomra.

Ott fekszik csöndesen, s ő, a ki világában, a színpadon annyira értett a disz, a pompa nagy arányokban való kifejtéséhez, ugy oda illik most a négy szomorú fal közé, a melyeket harvadt korszok, fakó szalagok, pályájának talán egyetlen jutalmát képező, mulékony emlékei borítják. Ott zsunnyad csöndesen s az ősi nap-sugár beragyogja a kiszívott bajnok hűlt porait.

Lear nemes lelkelete lakott benne, Lear makacssága kísérte életén végig s végül Lear tragikuma alatt roskadozva fejezte be életét, a mely gazdag volt fényben és árnyban, diadalban és végül leginkább veszteségekben.

A szerencse jóformán üldözte Molnár Györgyöt. Ifjú korában lábaihoz borult a szerelem szerencséje s ő egyszer sem emelte magához, több ízben láppal tiport. Később a művészet sikerei képezték szerencséjét, anyagi jólétet is kínálva a dicsőség mellé, de ő nem fogta fel a szerencse becsot sem s új czélokért, új eszményekért ellökte magát, a mit jó sorsa ugyszólván rákényszerített. Aztán hatalom és befolyás kínálkozott számára s ő ezt sem ragadta meg, mert lelkét végzetes tévedések kerítették hatalmukba; egy makacsság, a melyet igazságnak, rögeszmének, a melyeket ideológiának vélt.

A sors egyszerre kegyetlen és jószágos. Molnár György, a ki élete egy részét fényben, jólétben, a közélet legelisebbjeinek társaságában élte át, mindent elvesztette s aztán egyszerű emberek vették körül, a kik szeretettel környezték s örömet tettek eleget minden óhajlásának, sőt, ha voltak, személyeinek is. Ezen át egy vas-utcai kis

vendéglő, a „Mikádó” volt a tanyája s ennek kerti helyiségében érezte magát legjobban s forró nyári napokon ennek lombja alatt írt és olvasgatott legörömeibbe.

Ennek a helyiségnek valósgos uralmója volt s a háznép búzské volt arra, hogy irányában szívesseget tanusíthat. Vas utcai lakását Novotny törvényszéki alkalmazott birta s a Novotny-család igazán hű barát volt jóban, rosszban, s hiven ápolták az elhunytat utolsó perczéig.

Szükséget utolsó éveiben nem szenvedett: az orosz színi-nyugdíjintézet 600 forint nyugdíjban részesítette, a nemzeti színházól pedig 300 fnt kegydíjat kapott. Saját maga, hogy e kegydíjat, amely báró Polnizky Frigyes intendáns alatt 800 forint tett ki, azóta minden intendatúra lejjebb állította s az utolsó csekély összegre Beniczky intendáns szorította le. Ehhez járult a színházról huzott havi 20 forint, amely az intézetnek dráma-bírája volt. Gyakori lakójának jövedelme a körülmények miatt változott.

Utolsó időben különösen Pósa Lajos és Sebők Zsigmondhoz ragaszkodott, kik mindennap érintkeztek. Az újabb hitvány gárdával általában meg lehetett elégedni Molnár György, mert nevét ismét színpadba hozták s érdemét előszeretettel méltányolták.

Sajátságos végzete volt az elhunyt, hogy életének tragikumába nem egyszer begyúlt a komikum egy-egy vonása is. Ismert emlékirataiban ezt a vonást maga is leírt, hogy ilyenkor kacajába zokogás gyúlt.

Szegény Molnár György! 1882-ben történt, a mikor egy a firoshoz közel eső városban vendégszerelt. „Othello”-ban, ebben a kedvenc szerepében lépett fel. Eppen a Desdemónával nyíltkos jelenetben, a mikor a közönség borsongva szemlélte a művész játéklának realitását, belép a nézőtérre egy előkelő család szerencsés inassa és levonul egészen a színpadig. Ott megáll és rávigyorog a színpad dühöngő — másik szerencsésre. . . A halálának vége volt s a megilletődött hangulat a közönség harsogó kacaja váltotta fel.

Másnap a „Gritti” ment a színpadra, ben ismét Molnárral. Az első jelenet ebben a darabban — tudvalevőleg — azzal kezdődik, hogy Gritti Krakóban a város notablisai fogadják, élőkön a polgármesterrel. Gritti első szavai a darabban így hangzanak:

— „Köszönöm a megtiszteltetést, polgármester ur . . .”

Csak hogy ugyanez történt, hogy a város polgármestere — méltányolni kívánva a kiváló művész érdemeit — gyűjtést indított díszes koszorúra, a melyet Molnár Györgynek rögtön felnyújtottak a színpad tetejére. Erre következtek a színpadi polgármesterhez intézett szavak, a melyeket magára vett az igazi polgármester s a pályából hajlongva köszönetet kezdett a színpadra . . .

Ennek a helyzetnek ellenállhatatlan komikuma is egy est dicsőségétől fosztotta meg Molnárt.

Asszony-uralom.

— A jövő képe. —

A világ megváltozik. Ma-holnap nem csak repülő gépeink lesznek, de kitalálják az emberek halhatatlanságát is. No, nem értem, mint ahogy az akadémia teszi. Azt ugyan meghalhat az ember.

Két dolog okozhat jogos igazgatást a legutolsó napokban. A nőket érdekli a kettő: a teremtés és gyöngyének alkotása de minden férfi erőit lenyűgöző hatalmuk kiknek korlátlan uralma most talán kezükbe szolgáltatja az eddig erősen győzött férfiakat.

Immár rövid idő múlva nemcsak a letrédn, a postánál és vasutnál; hanem a tüzletekben is nők fogadják a verőket; a mi természetesebb, minthogy ezután több lesz a bukás.

Nehogy valaki félreértson, ki kell jelentenem, hogy ezt a szót így értem: a nők vonzó, kedvtelők sokan mennek vásárolni.

De mivel a jövőben sem remélhető, hogy akinek nem volt pénze: annak ezután sokkal több lesz, új életre támad a hitel, mely sem a férfiak nem fognak restelleni törődni is igénybe venni, sem a nők nem fognak megtagadni egy-egy tíres zsebé s elegendő tíres fejt, — de azért fess garat tól . . .

A kereskedelem női kezekbe jut. Kevesebb, mint a férfiaké ki tudja? Ha rábeszélő képességük, üzleti értékük, és keves mosolyuk, villogó tekintetük a hatalmat növelni fogja; bizonyos. Reméljük legjobbat.

A kereskedőnk, min „parthiek”, a nők lesznek. Egy ügyes, gyakorlott kereskedőnk, szívesebben vesz majd női barmat kereskedő, sőt más állású férfi is mintegy a ki híján van-e képességének. Szóval: a jövőből előnyök várhatók.

*

A híres Salisbury azon ígérését hozta, hogy a táviró, hogy a nők szavazati jogának megadására fog igyekezni.

Angliától, igaz, még messze állunk, de kizárva a lehetőséget, hogy ami ott keletkezett, ha nem is hamar, egyszer nálunk is életbe lép. Mi lesz akkor?

A mese valósággyá válik. A férfiak dajkái gyermekeiket; a nők vagy üzletbe mennek, vagy városi és megyei gyűlésekre mennek. Politikáznak, korteskednek; állásokra pályáznak, izgatnak, szavazatokat kérnek és kapnak. A nők szavazati jogának megadása már nem sok kell, hogy az ügyvédi, orvosi, mérnöki állásokat is elnyerhessék a nő mindenütt.

Ha ez bekövetkezik, nem alaptalan gondolkodunk lesz a férfiaknak. A nők elszednek minden állást: vezetni fogják a politikát és a közügyeket, a kereskedelmet. A bírósági s hatósági ügyeket is itélnek a férfiak felett. Ezt ugyan most is megtehetik — magánkörben, de akkor, hivatalosan is kimondják a bűnös mindazokra akik nem tesznek eleget parancsaiknak.

Jaj a férfiaknak!
Az új áramlat szele már lengedezik. Legyintése még nem érezhető ugyan, de várható. A nők omnipotenciája képezi majd a jövő jellegét és ezért ismerget, ráillenek a következő időkre az ismeretes mondás szavai:

Tempora mutantur . . .

— n

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

AZ

„ELLENZÉK”

október - decemberi negyedére.

Előfizetési feltételeink:

Egy évre 16 ft.
Félévre 8 ft.
Negyedévre 4 ft.
Egy hóra 1 ft 50 kr.

Bizalommal fordulunk a közönséghez, hogy fontartja és gyarapítja azt a hetes támogatást, melylyel tizenhárom éves pályafutásán az „Ellenzék”-et megfizette.

Becsületes kötelességtudással viszonyozunk a közönség jóakarátát és támogatását, és, hogy együtt érezzünk vele, hogy szót teszünk bajait és panaszait s hogy a közügyek terén az igazságot hirdethetjük.

Előfizetheti lehet bármely naptól kezdve. Mutatóvány-számokat kívánatra ingyen küldünk.

Az „ELLENZÉK”

szekeszettsége és kiadóhivatala

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, október 1.

— A „bűn gyümölcse” című angol regény közlését, ma kezdtük meg lapunkban. Az érdekes és hatásos műre felhívjuk olvasóink figyelmét.

— Október 6. A kolozsvári egyetemi ifjuság, mint örömmel értesülünk, október 6-ikát, a magyar nemzetet feledhetetlen gyásznapját méltó kegyelettel készült megünniesíteni. De nemcsak az egyetemi fiatalok, hanem a főtanodák ifjusága is hazafias kegyelettel fog megemlékezni a gyásznapról.

— A piaci templom körüli leányok lakótelepét, melyet ma október 1-én kellett volna megkezdni, a kath. egyházközség választmányi gyűlése ma elhalasztotta október 6-ig a város átírata következtében, melyben az elhalasztás kérését azzal indokolja, hogy a házban lakó honvédek nem készülhetnek el a kiköltözéssel. Ezért a hat napot pedig nem tartotta a választmány méltányosnak a városi újat húzni.

— A zsona idő a mai nappal lépett életbe a magyar államiságon, továbbá a posta és táviró hivataloknál.

— Hetivázár. A mai kolozsvári hetivázár minden tekintetben gyengén telt ki. Ugy a kínálat, mint a kereslet oly csekély volt, hogy alig kitértett a töltet. Egyik főoka lehet október 1-je, másfelől a vidéken most folyó javában a kukorica törés.

— Szüret. A kolozsvári szőlőhegyeken a szőlő még annyira éretlen, hogy a birtokosok még sehol sem határozott a szüreti idejéről nézve. Különben Erdélyből még sehol sem kaptunk tudósítást a szüret megkezdéséről nézve. Ugy látszik másként is tekintetben szomorú állapotok uralkodnak.

— Kolozsvármegye központi tisztikara tegnap este barátságos társas vacsorára gyűlt össze a Stadlerkert nyartermében. A közöntök sorát Gyarmathy Miklós alispán humoros, szellemes pohárköszöntővel nyitotta meg. Jó cigány zene mellett, vig hangulat közepén volt együtt a tisztikar.

— A K. A. C. f. évi őszi versenyének egy részét a sétatéri gyárlók és versenypályán, belépti díj nélkül f. hó 4-én vasárnap reggel 7 óráig és folytatódott d. e. 11 óráig tartja meg. Mely versenyre a K. A. C. tagjai a klub versenyei iránt érdeklődő nagyrészt közönség és az összes kolozsvári tanítványok ifjusága tisztelettel meghívottak. Kolozsvárt, a K. A. C. versenybírósnak 1891 évi szeptember hó 29-én tartott üléséből.

— Meghívó. A m. k. t. e. középiskolai tanárjelölti segély-egyesülete f. október hó 3-án, szombaton d. u. 4 óráig tartja alakuló közgyűlést a bölcsészeti kari 8 sz. tanteremben. Fényes Gábor k. i. elnök Glük Ferenc k. i. titkár. — Ezzel kapcsolatban megemlíti, hogy a tanárjelöltek ismerkedési estélye ugyaznap este 8 óráig lesz a Stadler-kertben.

— A kolozsvári nemzeti színházban holnap megismétlik Rákosi Jenő darabját a „Királynék harca”-t. Pénteken és szombaton hangverseny lesz a színházban.

— Október 1. Ma van városunkban a költők napja. Az utcák telve butorokat szállító kocsikkal. Lakásban nincs szűkös, mert majdnem minden utcában található még kiadó szállás. Az egyre épülő állami épületek nagy konkurenciát csinálnak a kolozsvári házi uraknak.

— Értesítés. A kolozsvári női kereskedelmi tanácsnő a jelentkezések — ide értve a fővételi vizsgálatokat is — még folyó hó 10-ig elfogadhatnak. (Belmagyar-utca 38. igazgatósági iroda.) A feltűnyelő bizottság határozatából az igazgatóság.

— A szepítő-egylet javára egy forintot nyújtottak ki: Bartha Miklós, Barabás Árpád, Bőjthe Máté, Andrassy Gábor, Jakab László, Kaukál János, Rác György. Az egyesület választmánya a nemes-szívű adakozóknak halás köszönetét nyilvánítja.

— Eljegyzés. Grün László kecsedi birtokos a napokban tartotta eljegyzését Klein Klementin kisasszonnyal Nyitrán.

— A „Pesti Napló” utján, majdnem az összes hazai lapokat bejárta a hír, hogy id. Dániel Gábor Udvarhely megye főispánja, le fog mondani állását. Illetékes helyről most arról értesítenek, hogy a híreles valótlán.

— Egy kis összekulmbőzés. Oláh-Tópiczáról írja levelezőnk, hogy az ottani kaszinóban néhány szemita és keresztény uriember között egy zsidó nőta miatt egy kis összekulmbőzés támadt, mely csaknem végzetessé válhatott volna, ha erőyes közbejvetéssel elnem választják egymástól a harozoló feleket.

— Fényes bál M.-Vásárhelyen. A marosvásárhelyi loversenyeket fényesen fejezte be Knöpfler Elek és neje Máriaffy Mária körmeiben tegnapra virradólag lefolyt táncestély, mely reggel 7 óráig is még tartott. A pezsgő kiapadhatlan, a buffet gazdag volt. A táncot gr. Bethlen Károly rendezte. Jelen voltak a házi ur és neje, a házi ur anyja öz. Knöpfler Vilmosné, a házi ur nővere Ugron Gáborné, br. Kemény Kálmán főispán és neje, br. Bánffy Polixéna, br. Bánffy Zoltán és neje, gr. László Jenő és neje, gr. Haller György és neje, gr. Bethlen István és neje, gr. Huszár Károly és neje, gr. Nemes Mária, gr. Toldalagi Viktorné, Ugron Sándorné, Véer György és neje, gr. Vass Ádám és neje, gr. Macskássy Ferenc és neje, gr. Hruemendann Julie, Tolnay Reginald és neje, br. Wesselenyi Jenke, br. Rothenthal József és neje, Pálfi Dénesné, br. Bánffy József, Macskássy István és neje, Máriaffy Gabriella, Vladár Imre és neje, br. Kemény Ida, Elekes Pál táblai elnök, gr. Toldalagi László, br. Bálint József, gr. László Nóra, gr. Toldalagi Elise, gr. Toldalagi Anna és Róza, gr. László Berta és Róza, Ugron Ilona és Róza, Pálfi Josefina, Macskási Julie, gr. Bethlen Ilona, gr. Haller Antónia. Táncosok: Sényi huszárnagy, br. Karg kapitány, Strada főhadnagy, Baitner és Szyrmai tisztbellegettes, gr. Toldalagi Zsigmond, gr. László Kálmán és Árpád, Nagy István, Steger főhadnagy, gr. Teleky József, Macskási András, Ugron Zoltán, Ugron Miklós, ifj. Elekes Pál stb.

— Jubiláló akadémikusok. Az akadémia e hét végén ünnepli meg báró Vay Miklós, Pulszky Ferenc és Hunfalvy Pál felszázados akadémiai tagságának jubileumát. Az ünnepély a jubiláló kivánságára nem lesz nagyobb szabású. Eötvös Loránd báró elnök és Szily Kálmán főtitkár egyszerűen csak átadják a jubilálóknak az akadémia üdvözlő iratát.

— A renovált képviselőház. Nem a szellemet renoválták, csak a külsejét hozták néminemű változatosságot. Először is hét gázlámát állítottak a bejáró elé, úgy, hogy a képviselőház most már nemcsak belül, hanem kívül is fog világosságot terjesztetni; hogy pedig odabenn nyugodtan folyhassék a tanácskozás, bevonták a képviselőház előtt fektetett járdákat és kocsitűt aszfalttal, melyeken a járókelők léptei nem ütnek zajt s a lovak patáinak halk dobogása is elhal. Belül pedig csupa gyönyörűség minden. A székeket, ajtókat újra lakirozták, el lenben a miniszteri székeket, ezeket nem lakirozták, valószínűleg attól való félelmükben hogy valaki rájuk talál tlni az ellenzék sorraiból és a frissen mázolt székek — ott ragad. Érdekes újítás, hogy a képviselő helyén a nevek most üveg alá foglalják, mert a szolgá szerint, míg csak névjegy volt ott, a képviselő urak mindig annyira befirkáltak azokat, hogy sohasem lehetett kiolvasni, ki melyik helyen ül. Most a nevek díszes

bronzkeretben, üveg alatt ékeskednek, kellő óvatul az illető honatyáknak, hogy hová — ne üljenek.

— Mennyi vizet fogyaszt Budapest? Ez év június havában a fővárosban összesen 2.289.502.933 liter szűrt vizet fogyasztottak. Ebből a Duna balpartjára 1.786.829.783 liter, a Duna jobbpartjára pedig 502.673.150 liter esik. Az év eleje óta összesen 13.264.350.799 liter szűrt vizet fogyasztott el.

— Melységbezuhanat zárúdok. Rómából távirják, hogy egy Tolens nevezetű francia lelkész a Róma-szállodában a felvonó gép nyitva levő ajtaját egy másik ajtóval összekötve, három emeletnyi magasságból lezuhanat és szörnyen halt.

— Harmadik ezer forintot eskü. Érdekes eset fordult elő a napokban a budapesti V. kerületi kir. járásbírósnál. Egy végrehajtási fogorvosítás alkalmával 30.000 ft értékű bányarészenyek foglaltak le. Minthogy a részenyek egy harmadik személy tulajdonát képezték, az ügyvédje utján igényt indított, a melyet eskütől feltételezettek meg is nyert. Magtörtént azonban, hogy a kifizető eskütételi határnapon a nyertes fél, — az ellenfél nagy öröme, nem jelent meg a bíróság előtt, a mi egyértelmű a peresetessel. A mint később kitudódott, a nyertes fél azért nem jelent meg, mert ügyvédje öt feledékenységből a kifizető határnapról értesíteni elmulasztotta. Az ügyvéd, hogy helyrehozza hibáját, sietett az igazolási jogorvoslatát elni. Csakhogy előbb egy fogós kérdést kellett eldönteni. A végrehajtási törvény 97. §-a ugyanis azt rendel, hogy igényperekben igazolásnak helye nincs. Toth Aurél kir. aljárásbíró azonban, arra az álláspontra helyezkedve, hogy az eskütétel már nem a perben, hanem annak jogerős ítélettel való befejezése után történik helyet adott az igazolásnak. E határozat ellen a végrehajtó részéről felfolyamodás adatán be, a kir. tábla — az elsőbíró végzésének megváltoztatásával — az igazolással elő igénylőt a fentebb említett §-ra hivatkozva, kérelmével elutasította. Most tehát az ügyvéd mulasztását kliensének 30.000 forintja bánja.

— Elaludt bizottság. A honfoglalás ezer éves ünnepének megünnieszése tárgyában az első lépés Pest város törvényhatóságából indult ki. 1866-ban ugyanis Gerlőczy Károly akkori főjegyző indítványt tett egy 10 vagy 25 tagu bizottság kiküldésére, melynek feladata lett volna véleményét előterjesztetni az iránt, mely lépések és intézkedések lennének teendő, hogy a honalapítás ezredik éve nemcsak méltó fényben megünniesülhessen, hanem annak emléke a késő utókor számára is megörökíthessék. A kiküldött bizottság a következőkből állott: Szentkirályi Mór főpolgármester, Gerlőczy Károly főjegyző s h. tanácsosok, Csarhalmay Ferenc főszemély, Schmidlechner György, Kiss Károly, Seregi Józsa, Thanhoff Pál, Tavaszy Endre, Mayer István, Beliczay Imre, Sztupa György. Wallenföld Károly bizottsági tagok. És a bizottság ezután 23 évig — aludt.

— A kenyér tápláló ereje. Már Liebig arra figyelmeztetett, hogy a buza finomra őrölés által sokat veszít erejéből; a lisztből pedig kiszítálva a foszfátok vesznek el, s így a fehér kenyér a munkásoknak nem ajánlatos, minthogy az egyik főledele, a táplálkozás nagy tényezője. Most Mv. Jates, egy angol kemikus, a nép számára irt kis füzetében azt fejtegeti, hogy a munkások számára, mely elég húst nem eszik, a barna kenyérnek adjon elsőseget. A korpa a kenyérnek legértékesebb részét teszi, s a csontok és izmok fejlődését elősegíti, az idegrendszer, az agyat erősíti. Sates a legjobb lisztet közzé a magyar lisztet sorozza, melyhez még bőven lehet rozslisztet vegyíteni.

— Orosz expedíció. Irkutból érkező jelentések szerint Radlov archeologus tudományos expedíciója, melyet Oroszország szerelt fel, az Archon folyóig és Karakorumig, a mongolok császárának székfoglalásáig hatolt elő, elért a Gobi pusztáira és felkutatta Dél-Chengait, hol runárait, régi féldomborműveket találtak. Radlov Pekingén át tér vissza, míg az expedíció egyik tagja, Jadrinzew a gyűjteményekkel Kiachinba megy.

— A déli vasút bérbeadás. Bécsből távirják: A kormány a déli vasút osztrák vonalait bérbevenni szándékozik. Az egyedüli nehézség abban áll, hogy az olasz kormány köteles a társulatnak az annak idején megváltott olasz vonalokért 13.000.000 ft évi járadékot fizetni. A kormány vonatkozik azonban az olasz kormányra, hogy magánjog viszonyba lépni és azon van, hogy az erre vonatkozó egyezményt más megfelelő alakba öntse. Rothschild, a párisi czég főnöke maára vállalta, hogy a két kormány közt ez irányban közvetítse a megállapodást.

— Iszákosok gyógyintézete. Berlinből távirják: A porosz egészségügyi hivatalnokok egyleteinek közgyűlése elhatározta, hogy az iszákosság elleni törvényjavaslathoz indítványt terjeszt elő, mely szerint az iszákosságra kiszabott büntetést nem helyesli, de azt kívánja, hogy az iszákos épp úgy, mint az elmebeteg, orvos meghallgatása mellett gondnokság alá helyezzessék. Az iszákosok gyógyintézetét orvosok vezetése és az állam felügyelete alá kellene helyezni.

— A branyiskói hős fia a 48-as kiállításán. A vitéz Gouyon Rikárd tábornoknak, a branyiskói hősnak fia gróf Gouyon Edgár látogatta meg Budapestén a szabadságharc emlékeinek kiállítását, a melynek minden terme bővelkedik a Gouyon hősökre vonatkozó emlékeiben. Gouyon az atyjáról kiállított arcképeket igen hűnek találta a mit különben bizonyított gróf Gouyon Edgárnak rindkivüli hasonlósága

is a hős tábornok arcképeivel. Gróf Gouyon Edgár megígérte, hogy atyja magyar tábornoki egyenruháját s a tőle maradt egyéb emlékeket beküldi a kiállításra. — Szabadságharcunk angol származású hősnak fia borsodmegyei birtokán lakik. Halász Olivér beküldte Dabasról azt a Kossuth Lajos arcképét, a mit Kossuth Lajos fia Kossuth Ferenc festett. Kossuth Lajos a fiaatya Kossuth László d. bási sirja gondozójának, a már elhunyt Halász Géznak ajándékozta s tőle örökölte azt Halász Olivér.

Szerkesztő üzenete.

V. honvédszerekre vonatkozó közlemény íróját, kérjük szíveskedjék holnap reggel a lap szerkesztőségében megjelenni. — Z. Gy. urnak B. Hunyad. Tudósítása oly későn jött, hogy már nem tudtuk használni. Jövőre kérjük, ha valamelyes dolog elődjá magát, azonnal értesíteni a lapot.

IRODALOM.

„A hívek”, Leon Tinsau regénye képezi az „Egyetemes Regénytár” jelen, hatodik évfolyamának befejezését. 108 „piros” kötet jelent meg eddig Singer és Wolfner által kibocsátott Egyetemes Regénytárban; egész könyvtár mely egyesíti magában a hazai és külföldi regényirodalom javát az utolsó években. Tinsau műve méltán sorakozik a megelőzőkhöz. A francia akadémia megkoszorúzza ezt a regényt, mely egy mesejére, mint stíljére nézve magasan áll az újabb irodalom számos termékei fölött. A cselekmény eleitől végig érdekesítő és egy fiatal elszegényedett nemes életpályáját tárgyalja, aki a munkában keresi az igazi nemességét. Szeret egy nőt aki viszonyozza érzelmeit, de nem lehetnek egymáséi, mert utjára állja a nő dugaszasága. Az ifjú végre megszerzi munkája révén, a mit a sors elvett tőle és a szerető szívek egyesülnek. Számtalan érdekesítő jelenet, melyben a francia fővárosi és vidéki élet kitűnően van ecsetelve, megkapó olvasmányát tesz ki Tinsau regényét. — A díszes kötet ára 50 kr.

Sorsolás

Az. Erd. r. méhészegylet t. tagjai között évenként méhészeti eszközök — és mézből sorsolást szokott eszközölni, mit ez évben is szept. 12-én tartott választ. gyűlésen ejtett meg. A sorsolás tárgyait képezik: méheslád kaptárral, tres kaptár, keretfogó, lépes méz és pergetett méz. Ez utóbbiak között van igen tisztelt Sztér Kálmán méhészeti író, nagybirtokos és egyetünk kiváló tiszteletbeli tagjának szíveskedéséből egyetünk számára adományozott fehér szímméből is 6 félkilós üveggel. Ismételtén is felhívjuk t. tagtársaink figyelmét azon körülményre, hogy a kisorsolt tárgyak f. 1891. év decz. 31-ig elviandók, mert az ezen idő tartama alatt el nem vitt tárgyak az egyet tulajdonába esnek vissza. A nyert tárgyak szerkesztőségünk vagy az egyet titkári hivatal utján fognak kiszolgáltatni, ezért kérjük az érdekelteket, hogy ide fordulni szíveskedjenek. A sorsolás eredményét az alábbiakban közöljük:

Folyó szám	A nyert tárgy megnevezése	A nyert neve	Nyert szám
1	1 kaptár családdal	1 Bartha F. T.-Füred	50
2	1 kaptár mézzel	2 Tichy Gy. N.Várad	805
3	1 „ n ”	20 Szabó J. I. Sz. Fencs	724
4	1 keretfogó	2 Dr. Csiki V. Kolozsvár	21
5	2 keret méz	2 Rosenherger M. Gyula	65
6	2 „ n ”	1 Bárány M. Sz.-Ujvár	47
7	2 „ n ”	20 Nalácz G. Gy.-Telke	62
8	2 „ n ”	1 Todorán E. Sz. Ujvár	804
9	1 kg. méz	1 Bodor L. Kolozsvár	933
10	1 „ n ”	2 Temesvári P. Bhegyes	803
11	1 „ n ”	1 Kopár K. Sz. Ujvár	804
12	1 „ n ”	100 Br. Bánffy E. Kolozsv.	20
13	1 „ n ”	1 Szellman Győző Pécs	752
14	1 „ n ”	1 Pál D. Szamosújvár	594
15	1 „ n ”	2 Csizér Ákos Deés	131
16	1 „ n ”	2 Méhes B. Cs. Szomorja	508
17	1 „ n ”	20 Br. Bánffy D. Kolozsv.	37
18	1 „ n ”	1 Kovács D. Oroszhegy	945
19	1 „ n ”	1 Molnár L. Sándorfalva	534
20	fél kg. Sötét f. méz	2 Wáder J. Kolozsvár	8
21	1 „ n ”	1 Tóth T. Kolozsvár	962
22	1 „ n ”	1 Suci L. Sz.-Ujvár	711
23	1 „ n ”	20 Gebhardt D. Kolozsv.	8
24	1 „ n ”	1 Schilling O. Sz. Ujvár	678
25	1 „ n ”	20 Gazd. tan. K.-Monostor	230
26	fél kg. méz	1 Ifj. Turtas L. Szajvár	821
27	1 „ n ”	1 Novák A. Sz.-Ujvár	573
28	1 „ n ”	20 Hosszu Teofil Mocs	76
29	1 „ n ”	2 Kovács K. K.-Vasárh.	419
30	1 „ n ”	20 Szoboszló K. Segesv.	57
31	1 „ n ”	2 Rosenberger M. Gyula	656
32	1 „ n ”	1 Knipfler E. Budapest	392
33	1 „ n ”	1 Komsa Sándor Véza	899
34	1 „ n ”	1 Ilykovich B. B. Lubi	308
35	1 „ n ”	2 Csere Lajos Kurtakeszi	958

Idegenek Kolozsvárt.

(Szeptember 30.)

Központi szálló.

Szécsi György hivatalnok Beszterce, Novák Lajos Szajvár, Voth Gergely magányzó, Deés, Kirchner János utazó Kismárk, Kristóf Vinkel Frankfurt Lidel, Ferencz Budapest, Czimmermann Vineze Kolozsvárt, Ormos Felix Budapest.

Nemzeti szálló.

Bökl Dániel utazó Budapest, dr. Popu Sándor ügyvéd Bánt, dr. Virág László ezredorvos Debreczen, dr. Gross Frigyes ügyvéd Sz. Keresztur, Holbok Ede gazdaság felső Szokony.

Hungária szálló.

Dr. Farczádi József ügyvéd Bpest Hochmeister Arthur hivatalnok Brassó, Gál János jogász, Wendel János kereskedő N-Szeben

Törökfő szálló.

Péterfy Károly ref. pap Pusztakamarás, Ganzfried Arnold kereskedő Esmikolcz, Kleinberger Herman Arankut, Kleinberger Emil Nagy Almás.

Báziáni szálló.

Harmath Jánosné birtokos A. Jára, Pap László lelkész Kis Kereszt, Mark Jakab Berkes, Takáts István Bpest, Dávid Jánosné birtokos A. Jára.

Erzsébet szálló.

Szabó Károly mérnök N. Szeben, Kulmann J. Wasiner H. utazók Bécs, Sonnenfeld H. utazó Bpest, Hunner Antal utazó Kassa.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata.)

Tisza N.-Váradon.

Budapest, okt. 1.

Tisza Kálmán mégis megszólalt s ha nem is beszámolóképen, de toaszt alakjában nyilatkozott meg.

A banketten százánál többen vettek részt. Az első fogás után Tisza Kálmán nagy érdeklődés között szólt fel.

Beszéde elején visszapiantást vetett lemondása okaira.

Kijelentette, hogy Kossuth Lajos ismeretes levele után, még ha tett volna is ígéretet a honosság iránt, még akkor sem érezte volna magát kötelezettnek a lemondásra.

Azonban lemondását nagyon könnyítette azon tudat, hogy az államháztartásban sikerült az egyensúlyt helyreállítani.

Az ország kormánya nézete szerint kipróbált hazafiak kezébe van letéve.

Bizik a szabadelvű párt biztos tömörségében, hogy az helyett fog állani mind a g az ellenzékkel szemben.

Elítélőleg nyilatkozott az obstrukciókról.

Az ország biztosságát a parlamentarizmus egészséges működése biztosítja.

A kisebbség eljárása habár a parlamentarizmust veszélyezteteti, minden hazafinak pártkülömbőség nélkül kötelességévé teszi, küzdeni ez ellen és éreztetni, hogy a nemzet ezen eljárását nem tűri.

A legközelebbi választások alkalmával kötelessége lesz a választóknak éreztetni ezt.

Sajtnak kell azokat, a kik a nemzet legrágább kincsével, alkotmányos szabadságával visszaélnek.

Boulanger öngyilkossága.

Brüsszel okt. 1-én.

Boulanger a hirneves francia tábornok Ronnemaine asszony volt kedvese sirján föbe lőtte magát.

Budapest, okt. 1.

Tegnap a késő esti órákban a következő táviratot vettük: Nagy senzációzt kelt egész Budapesten, hogy a „Magyar Hírlap” minden utca sarkon ez. vel osztogatott nyomtatott közlésben tudatja, hogy „a Paragon Anoncz Limitid”-tól, mely monopoliummal bír a lapoknak a vasut állomásokon való elárutására, értesítést kapott, hogy a társaság a „Magyar Hírlap” elárutását az összes állomásokon beszünteti. Ezért a l-p kiadóhivatala tudatja, hogy az állomásokon máttól kezdve saját megbízottjaival ingyen fogja osztogatni a lapot mindenkinek.

Felelős szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólapfőnökök:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTER.

Francia nyelv tanítás.

Még néhány szabad órával rendelkezvén, bátorkodom a t. közönség figyelmét felhívni, hogy a francia nyelv gyakorlatilag

H i r d e t é s e k.

MEGHIVÓ.

„KÖZMŰVELŐDÉS” IRODALMI ÉS MŰNYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1891. évi október hó 15-én, délután 4 órakor
a felvételi irodában (Beltorda-utca 1. szám alatt)

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a részvényesek ezennel meghivatnak.

Napirend:

1. Négy igazgatósági tag helyének betöltése.
2. A szabályszerűen lelépő felügyelő-bizottsági tagok megválasztása.
3. Indítványok.

Kolozsvár, 1891. szeptember 30.

AZ IGAZGATÓSÁG.

A közgyűlésen az alapszabályok 13. §-a értelmében csak azon részvényesek jelenhetnek meg és bírnak szavazati joggal, kik részvényeiket a közgyűlés előtt legalább 8 nappal a társaság pénztáránál (beltorda-utca 1. szám) letették és igazoló jegyet nyertek.

Tudomásul.

MÁRIAFFI LAJOS
MAROS-SZT.-GYÖRGYI UDVARÁBAN
nagyobb mennyiségű

szép finom, különböző fajtájú alma

eladó.

Értekezhetni: ott helyitt, VARGA GYULA kertész
urral Maros-Szt.-Györgyön, u. p. Maros-Vásárhely.

902. (1-4)

A csucsai vasúti állomástól 1 és fél
óra fekvő

tuszai ős-bükk erdőből termelhető

mintegy:

45 ezer darab vasúti talpfa,
9000 üm³. hasáb tűzifa és 2000
üm³. dorong tűzifa eladó.

Értekezhetni:

Báró GYÖRFFY PÁLLAL Krasznán.

882. (8-10)

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy
„Hadfelszerelési és egyenruházati
intézetünket”

folyó évi október hó 1-én

a Belmonostor-utca 20. sz., volt Korbuly-féle házba, a
„Redoute” épülettel szembe tesszük át.

Intézetünkben egyenruházati cikkek kivül mindenféle lo-
szerelvénnyel, vadász- és vívó eszközök; továbbá fe-
hérmű, nürnbergi, tolelt cikkek és díszmű tár-
g; ak nagy választékban kaphatók.

Tartalékos tisztek és egyévi önkéntesek jótékonyság szor-
latnak fel.

Midőn a n. é. közönség további becses pártfogását kérők,
vagyunk kiváló tisztelettel.

Oszt. és klr. udvari gyár

Ifj Swatosch Tamás és Krausz Adolf és fia

hadfelszerelési és egyenruházati intézet Kolozsvártt.

895. (2-4)

Uj kávéház Kolozsvártt.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy
a Trecsintéren,

a szabadkőművesek palotájában

egy uj

Kávéházat és Czukrászatot

rendezek be, a mely

október hó 1-én nyílik meg.

A kávéházban kitűnő italok és sütemények lesznek min-
denkor kaphatók.

A nagyérdemű közönség szives látogatását kéri

CSATH KÁROLY,

czukrász.

897. (3-10)

Gyógyszertár

kerestetik bérletre

egy törekvő és szakavatott

FIATAL GYÓGYSZERÉSZ

számára,

ki jó ajánlatot mellett elegendő óvadék-
kal is rendelkezik.

Későbbeni vétel nincs kizárva.

Ajánlatokat elfogad: id. MISSELBACHER

J. B. c.ég Kolozsvártt.

874. (5-7)

FINOM DIVAT-ÜZLET FÓTÉR, GR. TELEKY-HÁZ KOLOZSVÁRTT.

Engedve a többfelől hangoztatott azon óhajtnak, hogy üzletemet tovább folytassam, van szerencsém az igen
tisztelt nagyérdemű közönségnek jelenteni, hogy elhatároztam — hatósági engedély mellett

egy merőben uj DIVAT-ÜZLETET nyitni

és pedig régi helyiségemben. előbbi solid elvem szerint szabott ár mellett.

Uj üzletem a kor igényeinek megfelelőleg lett berendezve; úgy, hogy a főváros hason üzleteivel egy ujd-
ság, mint olcsó árak, valamint solid kiszolgálás tekintetében is a versenyt kiállja.

Hogy divat-üzletem teljes legyen: finom kész női öltönyökkel is elláttam, valamint megrendelésre
női ruhák elkészíttetését a legutolsó divat szerint elvállalom; ennek vezetésével előnyösen ismert volt hely-
beli kereskedő MERZA GERŐ urat nyertem meg, ki e szakmában tökéletes jártassággal bír.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölk. — Ruha megrendelésnél egy jól álló de-
rők és az alj előmérte beküldése elégséges.

Az eddigi irányomban tanúsított szives pártfogást uj vállalatomhoz továbbra is kérem

kiváló tisztelettel

Gámentzy János.

876. (7-10)

Franczia mosó Barchentek, Flánelek, Vászón, Chifon, asztalneműek és nagy kendőkből nagy raktár.

A volt MERZA GERŐ-féle üzletben (Fótér)

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT

V É G E L A D Á S

ÁRJEGYZÉKEINEK RÖVID KIVONATA.

Duplaszélés kelmék:

1) ezelőtt 85 kr.,	most 40 kr.
2) " 1 frt,	55 "
3) " 1 frt 40 kr.,	65 "
4) " 1 frt 60 kr.,	90 "
5) " 1 frt 80 kr.,	95 "
6) " 2 frt,	most 1 frt 25 "
7) " 2 frt 30 kr.,	1 " 40 "
8) " 2 " 40 " " 1 " 50 "	

Jaquettek és Mantilleok:

ezelőtt 16 frt,	most 7 frt 50 kr.,
" 18 frt,	9 " 50 "
" 20 frt,	11 "
" 24 frt,	13 "
" 28 frt,	15 "
" 34-40 frt,	20 "

Esőköpenyek féláron.

Himalaya-kendők féláron.

Himalaya kelmékből egyes ruhák féláron. — Berliner kendők féláron alul — Mosó
barchettek, Kassának, diszek féláron.

RENDES SZIDOR és TESTVÉRE cég

ajánlja

a költözködési idényre

FÜGGÖNY és SZÖNYEG gyári raktárát.

Tapestrie szőnyegek 1 forint 60 krajczárért méterenként.
Jutte szőnyegek 20 krtól fejjebb. — Spárga szőnyegek 60 krtól fejjebb.

Smyrna szőnyegek mindenféle nagyságban.

Velvet szőnyegek méterenként és egészben, különféle nagyságban.

Salon-, ebédlo-, fali- és ágyszőnyegek a legjobb minőségben.

Csipe- és Szövet-függönyök, Storok igen jutányos árban, óriási választékban kaphatók.

Tunis-függönyök, párja 3 frt 40 kr.

Egyszersmind ajánlja legkiválóbb ujdonságait divatkelmekből, Confectióból, valamint
Püchök és díszekből.

Női-ruha készítő műtermében készülő ruhák minden időben meg-
tekinthetők.

905. (1-x)